

**SEKTOROWY
PROGRAM
OPERACYJNY**
Restrukturyzacja i modernizacja
sektora żywnościowego
oraz rozwój obszarów wiejskich,
2004 - 2006

Urząd Marszałkowski *Województwa Warmińsko-Mazurskiego*

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

Biuletyn Informacyjny Rolnictwo i Obszary Wiejskie Warmii i Mazur

Nr 6/2009

Opracowała: dr inż. Joanna Karwowska

10-562 Olsztyn ul. Emilii Plater 1,
tel. (089) 5219250, fax (089) 5219259, e-mail: dow@warmia.mazury.pl
www.sporol.warmia.mazury.pl

SPIS TREŚCI

I.	SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH	
1.	Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia.....	4
2.	Bezrobotni mieszkańcy wsi.....	6
II.	FUNDUSZE STRUKTURALNE 2004-2006	
1.	SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006	
a.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 30.06.2009 rok – działania wdrażane przez ARiMR.....	6
b.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 30.06.2009 rok – działania wdrażane przez Urząd Marszałkowski.....	7
2.	SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb”	
a.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 30.06.2009 rok.....	7
III.	PLAN ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH	
1.	Wykaz działań w ramach PROW na lata 2007-2013 –wg danych Oddziału Regionalnego ARiMR – stan na dzień 30.06.2009r.....	8
2.	Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych.....	10
IV.	AKTUALNOŚCI	
1.	Zasoby ANR.....	10
2.	Kontrole.....	10
3.	Rośliny genetycznie modyfikowane.....	11
4.	Nowe miejsca pracy.....	11
5.	Dopłaty bezpośrednie za 2009 rok.....	11
6.	Zalesianie gruntów rolnych.....	12
7.	Wzajemna zgodność.....	14
8.	Młodzi rolnicy.....	14
9.	Usługi doradcze.....	15
10.	PO ryby.....	16
11.	Dopłaty do materiału siewnego.....	17
12.	Działalność nierolnicza.....	17
13.	Wdrażanie działań przez Samorządy.....	18
14.	Zalesianie gruntów-ciąg dalszy.....	20
15.	Płatności bezpośrednie – ciąg dalszy.....	21
16.	Systemy jakości żywności.....	22
17.	Kontrole.....	24
18.	Renty na start.....	24
19.	Program dla młodych rolników.....	25
20.	Kwoty mleczne.....	25
21.	Kontrola jakości żywności.....	26

**V. INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW
WIEJSKICH I ROLNICTWA**

1. Godni Naśladowania.....	26
2. Najlepsze łowisko wędkarskie.....	27
3. Realizacja LSR.....	27
4. Najlepsza praca magisterska.....	28
5. Wizyta we Francji.....	28

I. SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia

W maju br. w porównaniu do stanu z końca kwietnia, liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 3,0% tj. o 2 983 osoby. Jest to kolejny miesiąc spadku liczby bezrobotnych. Analizując skalę spadku poziomu bezrobocia w maju br. należy stwierdzić, iż w porównaniu z analogicznym okresem w latach ubiegłych jest ona niewielka biorąc pod uwagę rozpoczęcie sezonu na prace w budownictwie, ogrodnictwie, rolnictwie i turystyce. np. w maju 2008 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 5 036 osób, a w 2007 roku o ponad 6,8 tys.

Mimo optymistycznego sygnału w ostatnich dwóch miesiącach, od początku roku liczba bezrobotnych wzrosła o 9,4% tj., o 8 219 osób, a w stosunku do maja 2008 roku o 12,7% tj. o 10 800 osób. Ostatecznie, liczba bezrobotnych na Warmii i Mazurach w końcu maja br. wynosiła 95 639 osób.

W maju 2009 roku, w porównaniu do kwietnia, liczba bezrobotnych wzrosła w jednym powiecie - elbląskim ziemskim (o 38 osób). W pozostałych, poziom bezrobocia był niższy (od 2 osób w powiecie ostródzkim do 321 osób w powiecie mrągowskim). Analiza roczna zmian poziomu bezrobocia (maj 2009 do maja 2008) wykazuje wzrost liczby bezrobotnych w 16 powiatach województwa (od 24 osób w powiecie lidzbarskim, do 1 713 osób w Olsztynie), natomiast w pozostałych powiatach zaobserwowano spadek liczby bezrobotnych, w granicach od 31 osób w powiecie nowomiejskim do 112 osób w powiecie giżyckim.

W okresie maj 2008 – maj 2009 największy wzrost bezrobocia odnotowano w:

- mieście Olsztynie – o 53,9%,
- powiecie działdowskim – o 34,7%,
- powiecie ostródzkim – o 19,2%,
- powiecie ełckim – o 18,7%.

W kraju, w maju w porównaniu do kwietnia odnotowano spadek liczby bezrobotnych o 1,9% (32,8 tys. osób), czyli o 1,1 pkt proc. niższy niż w regionie warmińsko – mazurskim. Liczba bezrobotnych w kraju w końcu maja br. wynosiła 1 687,0 tys. Względny (procentowy) spadek liczby bezrobotnych odnotowano w maju w 15-tu województwach, przy czym najsilniejszy w:

- lubelskim – o 4,0% (4,5 tys. osób),
- zachodniopomorskim – o 3,3% (3,0 tys. osób),
- warmińsko – mazurskim – o 3,0% (3,0 tys. osób).

Na koniec maja 2009 roku, stopa bezrobocia w województwie warmińsko–mazurskim wyniosła 18,1% i była ponad 1,5–krotnie większa niż w kraju, gdzie wartość tego wskaźnika wynosiła 10,8%. Oznacza to, że w województwie warmińsko – mazurskim na 100 osób aktywnych zawodowo przypada ponad 18 osób bezrobotnych. Wskaźnik stopy bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim w maju br., w stosunku do kwietnia zmalał o 0,5 pkt proc. Jednakże w porównaniu z majem 2008 roku stopa bezrobocia zwiększyła się o 1,8 pkt proc. W kraju w porównaniu do kwietnia br., spadek wskaźnika stopy bezrobocia wyniósł 0,2 pkt proc., natomiast w porównaniu do maja roku ubiegłego stopa bezrobocia w kraju zwiększyła się o 1,0 pkt proc. Natężenie bezrobocia w regionie jest nadal najwyższe w Polsce.

W maju 2009 roku, różnica pomiędzy wartością stopy bezrobocia dla kraju, a wartością stopy dla województwa wynosiła 7,3 pkt proc. W regionie warmińsko – mazurskim występują powiaty, które charakteryzują się stopą bezrobocia znacznie wyższą niż średnia w województwie, ale są też powiaty o stosunkowo niskiej wartości wskaźnika bezrobocia.

Najniższą stopą bezrobocia w kwietniu charakteryzowały się:

- miasto Olsztyn – 5,6%,
- powiat iławski – 12,2%,
- miasto Elbląg – 12,6%.

Natomiast najwyższa stopa bezrobocia występowała w powiatach:

- bartoszyckim – 32,1%,
- braniewskim – 29,5%,
- piskim – 27,8%,
- węgorzewskim – 25,6%.

Niekorzystne, spadkowe zmiany w obserwowane w porównaniu z rokiem ubiegłym w podstawowych sferach gospodarki województwa, są odzwierciedleniem załamania ubiegłorocznych, korzystnych tendencji w regionalnej gospodarce, spowodowanego światowym kryzysem finansowym.

- W maju br. w porównaniu do stanu z końca kwietnia, liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 3,0% tj. o 2 983 osoby. Jest to optymistyczny symptom, zważywszy, że od początku roku obserwowaliśmy znaczne przyrosty liczby bezrobotnych. Analizując skale spadku poziomu bezrobocia w maju br. należy stwierdzić, iż w porównaniu z analogicznym okresem w latach ubiegłych jest ona niewielka biorąc pod uwagę rozpoczęcie sezonu na prace w budownictwie, ogrodnictwie, rolnictwie i turystyce. np. w maju 2008 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 5 036 osób, a w 2007 roku o ponad 6,8 tys. Mimo optymistycznego sygnału w maju, od początku roku liczba bezrobotnych wzrosła o 9,4% tj., o 8 219 osób, a w stosunku do maja 2008 roku o 12,7% tj. o 10 800 osób. Ostatecznie, liczba bezrobotnych na Warmii i Mazurach w końcu maja br. wynosiła 95 639 osób.

- Obserwowana ostatnio dekonstrukcja skutkuje także zwolnieniami pracowników w województwie warmińsko-mazurskim. W maju 2009r. zwolnienia grupowe oficjalnie zapowiedziało 8 firm, na łączną liczbę 141 osób. Od początku br. zwolnienia grupowe zgłosiły 54 zakłady pracy na 1 921 osób. W okresie tym, prace z tego powodu utraciło 1 057 osób z 29 firm. Generalnie od początku roku zarejestrowało się 1 631 osób, które utraciły prace z przyczyn dotyczących zakładu pracy, również tych, którzy zostali objęci zwolnieniami grupowymi. Tylko w maju zarejestrowało się 340 takich osób. Ze względu na sytuację na lokalnych rynkach pracy, wywołaną światową recesją, Wojewódzki Urząd Pracy na bieżąco monitoruje lokalne rynki pracy, tak aby w każdej chwili podjąć w sytuacji kryzysowej, działania interwencyjne w zakresie wsparcia osób zagrożonych lub zwalnianych grupowo, a także pomocy pracodawcom mającym problemy z wykorzystaniem wszystkich dostępnych, wynikających ze znowelizowanej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, usług, programów i instrumentów rynku pracy.

- Stopa bezrobocia w województwie warmińskim w końcu maja 2009 roku kształtowała się na poziomie 18,1% (w kraju 10,8%). Regionalna stopa bezrobocia jest nadal najwyższa w Polsce.

- W stosunku do maja 2008 roku spadł, w ogólnej liczbie bezrobotnych, udział procentowy osób długotrwale bezrobotnych (o 14,9 pkt proc.), kobiet (o 6,9 pkt. proc.), bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (o 3,2 pkt. proc.), mieszkańców wsi (o 1,8 pkt proc.), oraz osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 1,5 pkt proc.) Wzrósł natomiast udział następujących kategorii: bezrobotnych z prawem do zasiłku (o 5,7 pkt proc.), młodzieży do 25 roku życia (o 2,4 pkt proc.) oraz osób niepełnosprawnych (o 0,5 pkt proc.).

- W maju 2009 roku, urzędy pracy dysponowały 3 885 ofertami pracy, o 2 126 (o 35,4%) mniej niż w kwietniu oraz o 850 (o 17,9%) mniej niż w maju przed rokiem. Ogółem od początku 2009 roku zgłoszono 220 493 oferty pracy, o 3 333, tj. o 14,0% więcej niż w tym okresie przed rokiem.

- W porównaniu z rokiem ubiegłym, obserwuje się niekorzystną tendencję wzrostu o 10,9 pkt proc. udziału ofert pracy subsydiowanej. Subsydiowane miejsca pracy są dofinansowane, w celu stymulowania zatrudnienia i poprawy sytuacji na rynku pracy. Wzrost popytu na subsydiowane miejsca pracy świadczy o gorszej kondycji firm. Innym rodzajem wakatów są oferty pracy niesubsydiowanej, które pochodzą z „wolnego rynku”. Zgłaszane są przez przedsiębiorców bez żadnych oczekiwań związanych z dofinansowaniem kosztów zatrudnienia, są trwalsze i świadczą o lepszej kondycji firmy. Wśród wszystkich zgłoszonych do urzędów pracy ofert zatrudnienia, oferty pracy niesubsydiowanej stanowiły 28,3%, przed rokiem 39,2%.
- W województwie warmińsko – mazurskim widoczne staje się zjawisko rejestracji osób poszukujących pracy, po powrocie z zagranicy. Z ogólnej liczby osób napływających do bezrobocia w maju 1,8% (227 osób) stanowiły osoby rejestrujące się po powrocie z pracy za granicą. Od początku roku w województwie warmińsko – mazurskim, zarejestrowało się 1 882 takie osoby.
- W maju 2009 roku, w różnych formach aktywizacji subsydiowanych z Funduszu Pracy, uczestniczyło 4 437 osób, a 4 854 osoby podjęły pracę niesubsydiowaną. W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego, liczba podejmujących pracę niesubsydiowaną zmalała o 4,8%. Natomiast o 33,7% wzrosła liczba uczestników aktywnych form.
- Od początku 2009 roku zaktywizowano 18 991 osób, a 17 841 osób podjęło pracę niesubsydiowaną. W okresie styczeń – maj 2009 roku w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego liczba podjęć pracy niesubsydiowanej zmalała o 22,6%, natomiast liczba uczestników aktywnych form wzrosła o 17,5%.

2. Bezrobotni mieszkańcy wsi

Prawie połowa bezrobotnych zarejestrowanych w województwie (46 442 osoby, tj. 48,6%) **zamieszkuje na wsi**. Przed rokiem, bezrobotni mieszkańcy wsi w liczbie 42 713 osób stanowili 50,4% ogólnej liczby pozostających bez pracy. Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszanie się procentowego udziału mieszkańców wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych (do ubiegłego roku o 1,8 pkt. proc).

II. FUNDUSZE STRUKTURALNE 2004-2006

1. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006”.

a. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 30.06.2009 rok – ARiMR

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów	Kwota podpisanych umów	Zrealizowane płatności	Kwota wystawionych zleceń płatności
Inwestycje w gospodarstwach rolnych	1 755	256 361 220,16	833	130 028 176,41	977	122 698 183,11
Ułatwianie startu młodym rolnikom	962	48 100 000,00	700	35 000 000,00	700	35 000 000,00

Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych	100	198 333 381,75	73	165 141 570,89	73	124 629 153,44
Przywracanie potencjału produkcji leśnej	53	74 710 845,00	39	52 133 815,00	42	51 598 404,00
Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa	225	17 831 123,72	131	10 171 255,00	133	7 899 459,37
Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem	114	13 043 521,43	67	5 875 121,00	63	4 236 816,50
Razem	3 209	608 380 092,06	1 843	398 349 938,30	1 988	346 062 016,42

b. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 30.06.2009r. - Urząd Marszałkowski

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba realizowanych umów i decyzji	Kwota podpisanych umów (decyzji)
2.2 Scalanie gruntów	0	0	0	0
2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	268	39 096 250,31	134	19 986 924,00
2.5 Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi	35	40 559 177,00 (wkład Unii)	32	30 549 819,00 (wkład Unii)
Razem	303	79 655 427,31	166	50 536 743,00

2. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb”

a. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 30.06.2009r.

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba podpisanych umów	Kwota podpisanych umów	Zrealizowane płatności	Kwota zrealizowanych płatności
1.1 Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów – Złomowanie statków rybackich	33	33	6 645 017,84	33	6 645 017,84
1.2 Dostosowanie	11	9	1 684 680,00	9	1 684 680,00

nakładu połowowego do zasobów- Przeniesienie statków do krajów trzecich lub zmiana ich przeznaczenia					
2.2 Odbudowa i modernizacja floty rybackiej	18	6	855 705,00	6	855 697,00
3.2 Chów i hodowla ryb	44	22	7 475 760,70	23	6 307 180,00
3.3 Rybacka infrastruktura portowa	2	2	5 884 565,00	2	5 697 613,00
3.4 Przetwórstwo i rynek rybny	27	15	1 590 139,98	15	1 496 851,98
3.5 Rybołówstwo śródlądowe	12	11	321 635,00	11	318 364,00
4.1 Rybołówstwo przybrzeżne	22	8	1 898 939,40	8	1 899 085,00
4.2 Działania społeczno-ekonomiczne	74	71	3 172 931,30	71	2 718 001,00
4.3 Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu na produkty rybne	17	12	7 370 995,00	13	7 296 244,00
4.4 Działania organizacji obrotu rynkowego	5	3	371 171,00	3	349 361,00
4.6 Działania innowacyjne	10	7	12 285 226,00	11	10 512 361,00
Razem	275	199	49 556 766,02	205	45 780 456,22

III. PLAN ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

2. Wykaz działań w ramach PROW na lata 2007-2013 –wg danych Oddziału Regionalnego ARiMR – stan na dzień 30.06.2009r.

PROW 2007-2013	Ilość złożonych wniosków	Wnioskowana kwota
Pomoc finansowa z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) – Kampania 2007	31 605 **	97 293 126*
Pomoc finansowa z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych	31 545**	96 559 192,03*

warunkach gospodarowania (ONW) – Kampania 2008		
Pomoc finansowa z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) – Kampania 2009	31 398**	nie dotyczy
Renty Strukturalne – Kampania 2007	318**	373 485,25
Renty Strukturalne – Kampania 2008	344**	371 994,83
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat I – Kampania 2007	203**	9 761 493,40
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat I – Kampania 2008	134**	5 240 214,56
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat II – Kampania 2008	31**	317 376,32
Program rolnośrodowiskowy – kampania 2008	1 197**	20 200 946,89
Program rolnośrodowiskowy – kampania 2009	1 260*	19 683 386,22
Grupy producentów rolnych	21**	1 827 651,85*
Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	253**	1 268 710,00
Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów	525**	2 936 550,00
Modernizacja gospodarstw rolnych	824**	134 487 133,40
Modernizacja gospodarstw rolnych – II nabór (21-28.04.09r.)	1 290**	228 971 798,79
Ułatwianie startu młodym rolnikom I nabór – 03.03.2008 rok	250**	12 500 000,00
Ułatwianie startu młodym rolnikom II nabór – 25.03.2008 rok	29**	1 450 000,00
Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej	27**	63 145 228,35
Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej-II nabór (15-22.04.09r.)	19	24 545 489,46
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	163	14 224 049,00
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej-II nabór od 15.04.09r.	147	12 514 283,00
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw 05-18.05.09r.	176	27 395 037,01

* kwota naliczonych płatności pomocy finansowej z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania

** liczba wszystkich złożonych wniosków aktualnie rozpatrywanych w biurach powiatowych (bez wycofanych, anulowanych itp.)

** grupy złożyły wniosek o przyznanie pomocy

3. Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych na dzień 30.06.2009r.

	Płatności bezpośrednie do gruntów rolnych
Liczba rolników ubiegających się o płatności w kampanii 2007	43 820
Ilość decyzji o przyznaniu płatności lub o odmowie przyznania płatności , które zostały wysłane do beneficjentów w kampanii 2007	43 802
Liczba rozpatrywanych wniosków w kampanii 2008	43 104
Ilość decyzji o przyznaniu płatności lub o odmowie przyznania płatności , które zostały wysłane do beneficjentów w kampanii 2008	43 114
Liczba złożonych wniosków w kampanii 2009	42 806

Dane za rok 2007 na dzień 11.09.08r.

Dane za rok 2008i 2009 na dzień 2.07..09r

V. AKTUALNOŚCI

1. Zasoby ANR

W zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych znajdują się nie tylko grunty orne, ale także całkiem spora kolekcja zamków i pałaców. Niestety dla Agencji to oznacza więcej kłopotów niż pożytku.

Pałacyk w Seroczynie. Przed wojną wraz z okolicznymi polami własność rodziny Wernerów. Teraz podobnie jak ponad 800 tego typu obiektów znajduje się w zasobie Agencji Nieruchomości Rolnych. Okoliczne ziemie uprawiają dzierżawcy, ale pałacyk jak na razie nie ma co liczyć na renowację lub sprzedaż. To efekt braku rozstrzygnięć reprivatyzacyjnych.

Roszczenia byłych właścicieli skutecznie blokują sprzedaż ponad 200 tego typu obiektów. Tymczasem przy ich sprzedaży ewentualny nabywca mógłby liczyć nawet na 50% bonifikatę. Warunek jest jeden: współpraca z konserwatorem zabytków. W sytuacji, kiedy nabywcy będą wykonywali pewne zalecenia konserwatorskie, mogą skorzystać z 50% bonifikaty przy sprzedaży.

Od początku swojego istnienia Agencja Nieruchomości Rolnych przejęła 2325 obiektów zabytkowych. Trwale rozdysponowano półtora tysiąca.

2. Kontrole

Ruszyły kontrole zasad wzajemnej zgodności. Inspektorzy odwiedzą co setne gospodarstwo. Wszystko wskazuje na to, że większość rolników wymagania spełnia, bo na unijną pomoc przeznaczoną na ten cel jest niewielu chętnych.

Przestrzeganie dobrej kultury rolnej oraz zasad ochrony środowiska obowiązują rolników już od dawna. W tym roku od ich przestrzegania będzie zależała wysokość dopłat bezpośrednich. Rolnik może się dowiedzieć o kontroli nie wcześniej niż 48 godzin przed realizowaną kontrolą i jeżeli nie zagraża to celowi tej kontroli. Więc w większości przypadków będą informowani ale mogą się zdarzyć przypadki, kiedy kontrola będzie niezapowiedziana. Każdy, kto ma jeszcze jakieś wątpliwości, czy jego gospodarstwo spełnia zasady wzajemnej zgodności może skorzystać z porady fachowców. Na usługi doradcze są przewidziane specjalne fundusze. Aby skorzystać

z pomocy trzeba podpisać umowę na wykonanie takich usług z ośrodkiem doradztwa rolniczego, izbami rolniczymi lub prywatną firmą, która ma akredytację ministerstwa rolnictwa. Po zrealizowaniu tych usług doradczych, wnioskodawca składa wniosek o płatność, w którym musi przedstawić te rodzaje usług doradczych, które zostały rzeczywiście zrealizowane.

Maksymalna wysokość pomocy dla jednego rolnika wynosi 1500 euro. Teoretycznie jest to zwrot 80% poniesionych kosztów. Nie zalicza się jednak do nich podatek VAT. We wszystkich programach VAT nie jest kosztem kwalifikowanym.

O przyznanie wsparcia wystąpiło blisko dwa i pół tysiąca rolników. Najwięcej wniosków, bo ponad tysiąc wpłynęło w województwie zachodniopomorskim.

3. Rośliny genetycznie modyfikowane

Uprawa roślin genetycznie modyfikowanych będzie ograniczona do minimum. Nowe prawo wejdzie w życie w przyszłym roku.

W UE można jak na razie uprawiać tylko jeden transgeniczny gatunek – kukurydzę MON 810. Zwolenników jej uprawy w Polsce nie brakuje, choć odbywa się pół legalnie. Ale sytuacja ma się zmienić. Zgodnie z prawem unijnym, w sposób maksymalnie możliwy, trzeba ograniczyć uprawę roślin genetycznie modyfikowanych. Ponieważ wprost tego nie będzie można zrobić, rząd chwyta się różnych kruczków prawnych. W praktyce może oznaczać to tyle, że zamiar uprawy transgenicznej kukurydzy będzie mógł oprotestować na przykład sąsiad rolnika. Zdaniem zwolenników upraw GMO to ograniczenie prawa wyboru nie tylko rolnika ale i konsumenta. Rząd nie przewiduje natomiast wprowadzać zakazu importu i używania pasz zawierających genetycznie zmodyfikowane komponenty.

4. Nowe miejsca pracy

Ponad 800 milionów złotych dla blisko 5 tysięcy osób. To najkrótsze podsumowanie programu wsparcia na tworzenie nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich.

W losowaniu brały udział wszystkie wnioski złożone od 5 do 18 maja. Dla większości województw była to tylko formalność. Najwięcej nowych miejsc pracy powstanie w Wielkopolsce. Tam przyznany limit został nawet nieznacznie przekroczony. Duże zainteresowanie programem jest także na Podlasiu, Pomorzu oraz na Śląsku. Najmniej chętnych na dotacje dla mikroprzedsiębiorstw jest w Opolskiem, gdzie wykorzystano zaledwie ¼ limitu. Za kilka dni Agencja Restrukturyzacji rozpocznie dokładne sprawdzanie dokumentów.

Zgodnie z zapowiedziami resortu rolnictwa kolejni chętni będą mogli składać wnioski jeszcze w tym roku. Maksymalna wysokość dotacji dla jednego przedsiębiorcy to 300 tysięcy złotych. Na tyle mogą liczyć jednak tylko ci, którzy stworzą co najmniej pięć nowych miejsc pracy.

5. Dopłaty bezpośrednie za 2009 rok

Do 8.06.2009 r. do ARiMR trafiło 1 395 056 wniosków o przyznanie dopłat bezpośrednich za 2009 rok. Rolnicy, którzy nie złożyli do 9 czerwca w biurach powiatowych ARiMR wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich za 2009 r., bądź nie wysłali ich pocztą, (o dotrzymaniu terminu decyduje wtedy data stempla pocztowego) nie dostaną płatności za ten rok. Ostateczny termin złożenia takich wniosków minął 9 czerwca.

Wnioski o przyznanie płatności obszarowych za 2009 r. złożone po 15 maja, ale nie później niż 9 czerwca obarczone są sankcjami polegającymi na potrąceniu 1% należnych dopłat za każdy roboczy dzień spóźnienia. Nie dotyczy to rolników prowadzących gospodarstwa, w których wystąpiły nadzwyczajne okoliczności lub przypadki działania siły wyższej. Tacy rolnicy nie będą mieli obniżanych kwot płatności (naliczanych sankcji) za złożenia wniosku w dniach od 16 maja do 9 czerwca, pod warunkiem, że na piśmie poinformowali Kierownika Biura Powiatowego ARiMR o wystąpieniu nadzwyczajnych okoliczności lub wystąpieniu siły wyższej. Powinni taką informację złożyć w terminie dziesięciu dni roboczych od daty ustania tych okoliczności oraz obowiązkowo dołączyć dowody potwierdzające wystąpienie takich zdarzeń.

Do 9 czerwca rolnicy mogli również wprowadzać zmiany do wcześniej złożonych wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich. Ci, którzy wprowadzili takie zmiany do 1 czerwca br. otrzymają naliczone im płatności. Natomiast złożenie zmian do wniosków po tej dacie, ale nie później niż 9 czerwca 2009 r., wiąże się już z sankcjami finansowymi. W takim przypadku wprowadzenie zmian spowoduje zmniejszenie (o 1% za każdy dzień roboczy spóźnienia) kwoty płatności odnoszącej się do powierzchni działek, dla których dokonano zmian lub powierzchni działek dodanych do wniosku.

Zmiany złożone do wniosku o przyznanie danej płatności, (schematu pomocowego) mogły polegać na:

- dodaniu nowych działek ewidencyjnych i rolnych do uprzednio złożonego wniosku o przyznanie tej płatności,
- dokonaniu zmian w dołączonych do wniosku dokumentach (oświadczenia, umowy, deklaracje, z wyłączeniem płatności cukrowej),
- zmianie, w tym zwiększeniu powierzchni zadeklarowanych działek rolnych.

6. Zalesianie gruntów rolnych

117 wniosków o pomoc złożyli rolnicy w ciągu pierwszych czterech dni tegorocznego naboru na „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne”. Deklarują oni, że zamierzają posadzić las na łącznej powierzchni 344 ha. Od 1 czerwca do 31 lipca br. o takie wsparcie finansowe mogą starać się rolnicy, którzy po raz pierwszy chcą skorzystać z pomocy. Będzie to już trzeci nabór wniosków na to działanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013.

W pierwszym naborze, w 2007 r. przyjmowane były wnioski o przyznanie pomocy na zalesianie tylko w zakresie schematu I „Zalesianie gruntów rolnych”. Biura powiatowe przyjęły wtedy ponad 2670 takich wniosków.

W 2008 r. biura powiatowe przyjmowały wnioski o przyznanie pomocy na zalesianie w zakresie schematu I „Zalesianie gruntów rolnych” oraz schematu II „Zalesianie gruntów innych niż rolne”. Beneficjenci złożyli ponad 2200 wniosków, w tym 400 na zalesianie gruntów innych niż rolne.

Pomoc na zalesianie może uzyskać:

- rolnik, który został wpisany do ewidencji producentów (prowadzonej przez ARiMR), stanowiącej część krajowego systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- grupa rolników (co najmniej 3), których grunty sąsiadują ze sobą, a ich łączna powierzchnia jest nie mniejsza niż 2 ha;

- jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjne gmin, powiatów oraz województw.

Pomoc na zalesianie nie przysługuje do gruntów położonych na obszarach NATURA 2000. Pomoc na zalesianie w ramach PROW 2007 – 2013 może być przyznana jednemu rolnikowi do powierzchni nie większej niż 20 ha.

Agencja może przyznać pomoc na zalesianie gruntów rolnikom, którzy do wniosku o przyznanie pomocy na zalesianie złożonego w biurze powiatowym dołączą plan zalesienia opracowany przez nadleśnictwo wraz z innymi wymaganymi dokumentami. Po weryfikacji wniosku, kierownik biura powiatowego ARiMR wyda postanowienie o spełnieniu przez beneficjenta niezbędnych warunków przyznania pomocy na zalesianie lub decyzję o odmowie przyznania pomocy. Po otrzymaniu postanowienia rolnik może rozpocząć prace zalesieniowe, które trzeba wykonać w terminie określonym w planie zalesienia, jednakże nie później niż w okresie sadzenia przypadającym na wiosnę w roku następującym po roku złożenia wniosku o przyznanie pomocy na zalesianie.

W ciągu 7 dni od zakończenia zalesienia, rolnik powinien pisemnie powiadomić o tym nadleśniczego. Wówczas nadleśniczy wyda zaświadczenie o zgodności zalesienia z planem zalesienia. Następnie, w terminie do 20 maja roku, w którym zalesienie wykonano wiosną albo roku następującego po roku, w którym zalesienie wykonano jesienią, rolnik powinien złożyć w biurze powiatowym ARiMR oświadczenie o wykonaniu zalesienia zgodnie z planem zalesienia wraz z zaświadczeniem nadleśniczego.

Przyznanie pomocy na zalesianie następuje w drodze decyzji wydanej przez kierownika biura powiatowego. W terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja ta stanie się ostateczna, ARiMR przekazuje środki finansowe na rachunek bankowy wnioskodawcy.

Zgodnie z PROW 2007-2013, premia pielęgnacyjna przysługuje rolnikowi przez 5 lat a premia zalesieniowa przez 15 lat na udane uprawy leśne. W celu otrzymania płatności w kolejnych latach, rolnik zobowiązany jest do składania wniosku o wypłatę pomocy na zalesianie. W związku ze zmianą przepisów, począwszy od 2009 r. wnioski o wypłatę pomocy na zalesianie za grunty rolne i grunty inne niż rolne już zalesione w ramach PROW 2007-2013 należało złożyć w terminie od 15 marca do 15 maja w biurze powiatowym ARiMR, do którego rolnik składał wcześniej wniosek o przyznanie pomocy na zalesianie. Ponieważ w tym roku 15 marca wypadł w niedzielę, przyjmowanie wniosków rozpoczęło się w poniedziałek 16 marca.

Do 29 maja br. złożono blisko 2,2 tys. wniosków o wypłatę w 2009 r. premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej. Ponad 2,1 tys. rolników ubiega się o premie za zalesione grunty rolne, a blisko 100 – za grunty inne niż rolne. Wniosek o wypłatę pomocy na zalesianie za grunty zalesione w ramach PROW 2007-2013, może być złożony jeszcze do 9 czerwca 2009 roku. Jednak będzie to skutkowało zmniejszeniem o 1% kwoty należnych płatności za każdy dzień roboczy spóźnienia.

Premia pielęgnacyjna i premia zalesieniowa, począwszy od drugiego roku realizacji planu zalesienia, jest wypłacana w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, w którym został złożony wniosek o wypłatę pomocy na zalesianie.

Nie uległ natomiast zmianie termin przyjmowania wniosków kontynuacyjnych od rolników, którzy zalesili grunty rolne w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006. Wnioski o wypłatę płatności, za zalesione wtedy grunty rolne, należy złożyć w terminie od 1 czerwca do 15 lipca 2009 r. Na realizację płatności rolnikom, którzy zalesili grunty w ramach PROW 2004-2006 oraz PROW 2007-2013, ARiMR przeznaczyła ponad 107,1 mln zł, z tego blisko 51 mln zł za grunty rolne zalesione w ramach PROW 2004-2006.

7. Wzajemna zgodność

Od 1 stycznia 2009 r. kontrolą wzajemnej zgodności (ang. cross compliance) prowadzonej przez ARiMR podlegają gospodarstwa rolników, którzy ubiegają się w 2009 roku o przyznanie dopłat bezpośrednich, a także gospodarstwa w których realizowane są działania chroniące środowisko naturalne, takie jak „Program rolnośrodowiskowy”, „Zalesianie gruntów rolnych i gruntów innych niż rolne” oraz wsparcie z tytułu tzw. ONW. Natomiast zagadnienia związane z identyfikacją i rejestracją zwierząt gospodarskich takich jak bydło, świnie, owce i kozy podlegają kontroli Inspekcji Weterynaryjnej.

Wprowadzone przez Unię Europejską zasady kontroli wzajemnej zgodności mają na celu ochronę i poprawę stanu środowiska naturalnego oraz zapewnienie bezpieczeństwa żywności zarówno roślinnej jak i zwierzęcej. Założone cele realizowane będą poprzez sprawdzanie, czy rolnicy otrzymujący wsparcie z wyżej wymienionych działań przestrzegają przepisów dotyczących np. ochrony dzikiego ptactwa, ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniami spowodowanymi przez niektóre substancje niebezpieczne, ochrony wód przed zanieczyszczeniami azotanowymi pochodzenia rolniczego, czy też identyfikacji i rejestracji zwierząt gospodarskich. Trzeba podkreślić, że rolnicy ubiegający się o przyznanie płatności obszarowej, czy też o wsparcie w ramach „Programu rolnośrodowiskowego”, „Zalesiania gruntów rolnych i gruntów innych niż rolne” lub tzw. płatności z tytułu ONW są zobowiązani do przestrzegania kryteriów dobrej kultury rolnej, ochrony środowiska oraz identyfikacji i rejestracji zwierząt w swoim gospodarstwie rolnym przez cały rok kalendarzowy.

W przypadku stwierdzenia przez kontrolerów ARiMR uchybień w przestrzeganiu tych zasad na rolnika otrzymującego którąś z wymienionych płatności zostaną nałożone sankcje finansowe polegające na obniżeniu wysokości należnych dopłat.

W przypadku, gdy stwierdzona niezgodność będzie wynikała z zaniedbań rolnika, obniżka płatności wyniesie co do zasady 3% całkowitej kwoty należnej płatności. Na podstawie wyników zawartych w raporcie z kontroli obniżka ta może zostać zmniejszona do 1% lub może ulec zwiększeniu do 5% należnej kwoty płatności.

Natomiast w przypadkach, gdy zostaną stwierdzone powtarzające się niezgodności, nałożona sankcja będzie trzykrotnie wyższa, ale nie może przekroczyć 15% całkowitej kwoty płatności (procent potrącenia zostanie pomnożony przez trzy).

W przypadku, gdy kontrolerzy stwierdzą, że rolnik celowo dopuścił w swoim gospodarstwie do niezgodności z zasadami cross compliance, nałożona sankcja będzie obniżała kwotę należnej płatności obszarowej co do zasady o 20%. W takich przypadkach ARiMR może, na podstawie oceny zawartej w protokole z czynności kontrolnych, wydać decyzję o obniżeniu nakładanych sankcji do poziomu 15% płatności lub, w drastycznych przypadkach, może całkowicie pozbawić rolnika dopłat.

8. Młodzi rolnicy

Zgodnie z przepisem § 9 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz.U. z 2007 r. nr 200, poz.1443 z późniejszymi zmianami), zapotrzebowanie na środki, wynikające ze złożonych do 5 czerwca br. wniosków o pomoc finansową, w poszczególnych województwach wynosi:

Lp.	Województwo	Limit środków finansowych [w zł]	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowana [w zł]
1	Dolnośląskie	12 689 826	13	650 000,00
2	Kujawsko - pomorskie	22 491 621	72	3 600 000,00
3	Lubelskie	32 906 032	79	3 950 000,00
4	Lubuskie	5 571 854	5	250 000,00
5	Łódzkie	26 254 812	52	2 600 000,00
6	Małopolskie	10 764 474	6	300 000,00
7	Mazowieckie	48 804 779	122	6 100 000,00
8	Opolskie	7 934 786	8	400 000,00
9	Podkarpackie	9 043 324	23	1 150 000,00
10	Podlaskie	23 016 719	61	3 050 000,00
11	Pomorskie	12 077 214	30	1 500 000,00
12	Śląskie	7 263 832	3	150 000,00
13	Świętokrzyskie	12 631 479	32	1 600 000,00
14	Warmińsko - mazurskie	13 915 048	24	1 200 000,00
15	Wielkopolskie	37 194 316	80	4 000 000,00
16	Zachodniopomorskie	9 160 013	11	550 000,00
Razem		291		

9. Usługi doradcze

Od 15 kwietnia ARiMR przyjmuje wnioski o przyznanie pomocy na „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i właścicieli lasów”, finansowane z PROW 2007-2013.

Do 5 czerwca br. rolnicy i właściciele lasów złożyli w skali kraju 2441 wnioski o wsparcie finansowe z tego działania, najwięcej w woj. zachodniopomorskim - 1199.

W złożonych wnioskach rolnicy ubiegają się łącznie o dofinansowanie w wysokości blisko 9,2 mln zł, które ma im ułatwić dostęp do płatnych usług doradczych. Agencja może przyznać rolnikowi i właścicielowi lasu pomoc do 80% kosztu kwalifikowanego przypadającego na usługę doradczą. Udzielone wsparcie nie może być jednak wyższe niż równowartość 1500 euro na gospodarstwo w całym okresie realizacji PROW 2007-2013. W tegorocznym naborze wniosków przewidziano do wykorzystania około 767 mln zł.

Wnioskodawca ubiegający się o przyznanie pomocy powinien zawrzeć umowę na świadczenie usług doradczych z uprawnionym podmiotem doradczym. Takie uprawnienie posiadają:

- a. jednostki doradztwa rolniczego (ODR);
- b. izby rolnicze;
- c. podmioty, które uzyskały akredytację Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Spśród 2359 rolników, którzy złożyli do końca kwietnia wnioski o przyznanie pomocy z tego działania, ponad 1000 ubiega się o dofinansowanie usług doradczych związanych z przestrzeganiem dobrej kultury rolnej zgodnej z wymogami ochrony środowiska, a około 500 chce korzystać z płatnego doradztwa w zakresie dobrostanu zwierząt.

Do 5 czerwca br. właściciele lasów złożyli 82 wniosków o dofinansowanie płatnych usług doradczych. Są oni zainteresowani współpracą z firmami świadczącymi usługi doradcze w zakresie zwykłej praktyki leśnej, ochrony leśnej różnorodności biologicznej oraz pielęgnowania uprawy z odnowienia naturalnego.

Wnioski złożone przez rolników do 5 czerwca br. o dofinansowanie płatnych usług doradczych w poszczególnych województwach:

Lp.	Województwo	Limit środków na 2009 r. [w zł]	Liczba złożonych wniosków	Wnioskowana kwota pomocy [w zł]
1	Dolnośląskie	767 200 000,00	7	15 650,00
2	Kujawsko – pomorskie		34	52 250,00
3	Lubelskie		48	156 400,00
4	Lubuskie		8	19 150,00
5	Łódzkie		23	124 100,00
6	Małopolskie		0	0,00
7	Mazowieckie		185	706 150,00
8	Opolskie		17	67 800,00
9	Podkarpackie		8	18 600,00
10	Podlaskie		25	146 100,00
11	Pomorskie		279	584 700,00
12	Śląskie		22	46 350,00
13	Świętokrzyskie		0	0,00
14	Warmińsko – mazurskie		348	1 679 200,00
15	Wielkopolskie		238	993 857,00
16	Zachodniopomorskie		1 199	3 901 850,00
	W kraju		2 441	8 521 157,00

Procedura przyznawania pomocy z tego działania obejmuje dwa etapy. Najpierw zainteresowany powinien złożyć wniosek o pomoc. Wnioski wraz z załącznikami składa się osobiście lub przez osobę upoważnioną, wysyła listem poleconym albo pocztą kurierską do biura powiatowego ARiMR, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę wnioskodawcy. Jeżeli wnioskodawca otrzyma decyzję pozytywną, dopiero wtedy powinien w tym samym BP ARiMR złożyć wniosek o płatność w terminie 12 miesięcy od dnia, w którym decyzja o przyznaniu pomocy stała się ostateczna.

Termin składania wniosków o przyznanie pomocy w tegorocznym naborze upływa z końcem dnia roboczego następującego po dniu podania do publicznej wiadomości informacji, że zapotrzebowanie na środki finansowe wynikające ze złożonych wniosków osiągnęło co najmniej 120% dostępnych środków.

10. PO – Ryby

Ustawa z 3 kwietnia 2009 o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego jest podstawowym aktem prawnym umożliwiającym wdrażanie Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”.

Na realizację zadań zapisanych w tym programie przeznaczone zostało 978 mln euro. W ramach Programu Rybactwo realizowane będą działania skierowane do rybołówstwa morskiego, do podmiotów zajmujących się chowem i hodowlą oraz przetwórstwem ryb,

a także do instytucji naukowo-badawczych, organizacji rybackich i szeroko pojętych organizacji publicznych.

ARiMR, jako Instytucja Pośrednicząca, będzie odpowiedzialna za przyznawanie pomocy beneficjentom ubiegającym się o wsparcie z działań należących do trzech spośród pięciu osi priorytetowych wchodzących w skład Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. Będą to:

- a) oś priorytetowa 1 - Środki na rzecz dostosowania floty rybackiej,
- b) oś priorytetowa 2 - Akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i obrót produktami rybołówstwa i akwakultury,
- c) oś priorytetowa 3 - Środki służące wspólnemu interesowi.

W drugim półroczu br. uruchomione zostaną 2 działania z tego programu. Będą to rekompensaty dla rybaków, którzy ze względu na ograniczenie połowów dorsza będą mieli 120 dniowe przerwy połowach. Drugie działanie pozwoli udzielać pomocy finansowej armatorom wycofującym się z działalności połowowej.

11. Dopłaty do materiału siewnego

Dopłaty do materiału siewnego wprowadzono trzy lata temu. Od tego czasu powierzchnia upraw, na których wysiano ziarna kwalifikowane podwoiła się. W ubiegłym roku było to 600 tysięcy hektarów. Ale i tak jest to bardzo niewiele. Przeciętny udział kwalifikowanego materiału siewnego w zasiewach zbóż wyniósł zaledwie 9% jest to kilkakrotnie mniej niż średnia europejska. Ocenia się, że w Unii Europejskiej wynosi od 30 do 80% w zależności od kraju.

Rolnicy, którzy zdecydowali się kupić do siewu materiał kwalifikowany mogą ubiegać się o tak zwaną pomoc de minimis. Do wykorzystania dla jednego gospodarstwa jest 7,5 tysiąca euro w ciągu trzech lat. Ostateczny termin wysyłania wniosku mija 15 czerwca. Dokumenty złożone po tym terminie nie będą stwarzały podstawy do przyznania dopłaty. Stawki dopłat są wyliczane na podstawie powierzchni upraw. 100 złotych przysługuje do każdego hektara zbóż, 160 do roślin strączkowych a 500 do ziemniaków.

12. Działalność nierolnicza

Rolnicy i ich domownicy mogą nadal w 11 województwach składać wnioski o pomoc na rozwój działalności innej niż rolnicza. Natomiast pięć Oddziałów Regionalnych ARiMR zakończyło już przyjmowanie takich wniosków, ponieważ zostały tam wyczerpane limity środków przewidziane na to działanie w 2009 roku. Najwcześniej, 19 maja przyjmowanie wniosków o pomoc na „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” zakończył Wielkopolski OR, 22 maja – Pomorski OR, 28 maja – Zachodniopomorski OR, 12 czerwca – Warmińsko-mazurski OR, a 16 czerwca – Lubuski OR. Z regionów, w których nadal można składać wnioski, wojewódzkie limity środków przewidzianych na 2009 rok zostały wykorzystane do 16 czerwca w największym stopniu w woj. podlaskim – 77,06% oraz w woj. kujawsko-pomorskim – 73,55%.

W skali kraju ARiMR może przeznaczyć w tym roku na pomoc rolnikom inwestującym w działalność pozarolniczą ponad 370,8 mln zł. Do 16 czerwca br. Agencja

przyjęła 2310 wniosków o przyznanie pomocy z tego działania, które wyczerpują w ponad 51% krajowy limit środków.

13. Wdrażanie działań przez Samorzady

Samorzady Wojewódzkie przyjęły w skali kraju 2870 wniosków o przyznanie pomocy z działania „Odnowa i rozwój wsi” wdrażanego w ramach zadań delegowanych przez ARiMR. Wnioskodawcy ubiegają się łącznie o dofinansowanie w wysokości ponad 1,94 mld zł, przy alokacji środków na 2009 r. wynoszącej 221,09 mln euro (tj około 1 mld zł przy obecnym kursie złotego). Budżet tego działania na cały okres wdrażania PROW wynosi 589,58 mln euro. Największym zainteresowaniem „Odnowa i rozwój wsi” cieszyła się w województwach: mazowieckim – złożono 348 wniosków i wielkopolskim – 276 wniosków.

Samorzady wojewódzkie zajmują się obsługą sześciu działań finansowanych z PROW 2007-2013. Realizacja trzech działań : „Odnowa i rozwój wsi”, „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” oraz „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa” ma się przyczyniać do poprawy warunków życia i różnicowania gospodarki na terenach wiejskich. Trzy kolejne działania z tzw. osi Leader: „Lokalne grupy działania”, „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania” oraz „Wdrażanie projektów współpracy” mają rozbudzać społeczną aktywność ludności wiejskiej.

W ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” gminy, instytucje kultury, dla których organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego oraz kościoły i związki wyznaniowe mogą otrzymać dofinansowanie na projekty związane z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym na utrzymanie, odbudowę i poprawę stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich. Obecnie trwa weryfikacja wniosków, które beneficjenci złożyli na to działanie w ramach pierwszego naboru.

Liczba wniosków złożonych na „Odnowę i rozwój wsi” w poszczególnych województwach

Województwo	Termin naboru	Liczba złożonych wniosków	Kwota dofinansowania (zł)
dolnośląskie	02.02.2009 – 27.02.2009	206	139 404 066,46
kujawsko-pomorskie	02.02.2009 – 02.04.2009	140	82 596 876,29
lubelskie	02.02.2009 – 31.03.2009	232	154 797 354,86
lubuskie	09.02.2009 – 31.03.2009	95	71 318 112,47
łódzkie	02.02.2009 – 02.04.2009	125	99 544 531,57
małopolskie	02.02.2009 – 31.03.2009	224	168 221 669,22
mazowieckie	02.02.2009 – 31.03.2009	348	224 571 440,60
opolskie	02.02.2009 – 31.03.2009	118	64 556 418,37
podkarpackie	02.02.2009 – 01.04.2009	236	154 946 700,54
podlaskie	02.02.2009 – 31.03.2009	147	98 760 340,50
pomorskie	02.02.2009 – 31.03.2009	150	94 876 289,36
śląskie	11.02.2009 – 11.04.2009	164	104 593 407,42
Świętokrzyskie	02.02.2009 – 31.03.2009	118	91 656 459,31
warmińsko-mazurskie	02.02.2009 – 31.03.2009	137	93 737 784,51
Wielkopolskie	02.02.2009 – 01. 04. 2009	276	204 274 255,15
zachodnio-pomorskie	02.02.2009 – 03. 04. 2009	154	92 700 848,44
Razem:		2870	1 940 556 555,07

W trzech województwach: lubelskim, łódzkim i świętokrzyskim Urzędy Marszałkowskie zakończyły do 15 czerwca br. nabór wniosków na udzielenie pomocy finansowej z działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”. W pozostałych regionach wnioski są nadal przyjmowane. O wsparcie mogą się ubiegać: gminy, jednoosobowe spółki gmin i gminne zakłady budżetowe. Dofinansowanie można otrzymać na realizację projektów w zakresie: gospodarki wodno-ściekowej, zbioru segregacji i wywozu odpadów komunalnych, wytwarzanie lub dystrybucję energii ze źródeł komunalnych. Budżet tego działania wynosi 1 471,44 mln euro. Szacuje się, że w całym okresie realizacji PROW 2007-2013 z tego działania zostanie sfinansowanych około 21 tysięcy projektów.

Województwo	Termin naboru wniosków		
	gospodarka wodno-ściekowa	tworzenie systemu zbiórki, segregacji lub wywozu odpadów komunalnych	wytwarzanie lub dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych.
dolnośląskie	04.05.2009 – 30.06.2009		
Kujawsko-pomorskie	15.05.2009 – 10.07.2009		
lubelskie	15.04.2009 – 05.06.2009		
lubuskie	23.04.-15.06.2009	16.06-07.07.2009	08.07.-29.07.2009
łódzkie	04.05.2009 – 29.05.2009		
małopolskie	01.06.2009 – 30.06.2009		
mazowieckie	04.05.2009 – 30.06.2009		
opolskie	01.06.2009 – 30.06.2009		
podkarpackie	04.05.2009 – 01.07.2009		
podlaskie	04.05.2009 – 30.06.2009		
pomorskie	04.05.2009 – 30.06.2009		
śląskie	18.05.2009 – 16.07.2009		
świętokrzyskie	01.04.2009 – 29.05.2009		
warmińsko-mazurskie	planowany: 15.06.2009 – 11.08.2009		
wielkopolskie	21.04.2009 – 18.06.2009		
zachodniopomorskie	11.05.2009 – 30.06.2009		

Z działania „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa” można finansować scalanie gruntów oraz przedsięwzięcia związane z gospodarowaniem rolniczymi zasobami wodnymi. Nabór wniosków rozpoczęto w 3 województwach; śląskim, lubelskim, świętokrzyskim. O pomoc na scalanie gruntów mogą się ubiegać starostwa powiatowe. Natomiast dofinansowanie na budowę i modernizację urządzeń melioracji wodnych, w tym dotyczących retencji i nawadniania użytków rolnych, mogą otrzymać Wojewódzkie Zarządy Melioracji i Urządzeń Wodnych. Budżet tego działania na cały okres wdrażania PROW wynosi 600 mln. euro. Szacuje się, że dofinansowanie może objąć 1 150 projektów.

We wrześniu 2008 r. we wszystkich województwach ogłoszono konkursy na wybór Lokalnej Grupy Działania (LGD) do realizacji Lokalnych Strategii Rozwoju (LSR) w ramach PROW 2007-2013. Samorządy Wojewódzkie zawierają obecnie umowy ramowe z wybranymi Lokalnymi Grupami Działania. Grupy te mogły występować o przyznanie pomocy na „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania” wraz z wnioskami o wybór LGD

do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. Złożono łącznie 344 wnioski na kwotę około 84,72 mln zł. Budżet działania na cały okres wdrażania PROW 2007-2013 wynosi 152 mln. euro

Lokalne Grupy Działania będą mogły w najbliższym czasie ubiegać się również o wsparcie na przygotowanie lub realizację projektów współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej. Projekty takie mogą być finansowane z kolejnego działania objętego osią Leader, zatytułowanego „Wdrażanie projektów współpracy”, na które przewidziano w PROW 2007-2013 15 mln. euro.

14. Zalesianie gruntów - ciąg dalszy

Rolnicy, którzy po raz pierwszy w tym roku ubiegają się o pomoc na zalesienie gruntów rolnych oraz gruntów innych niż rolne złożyli do 12 czerwca w skali kraju 207 wniosków, najwięcej w woj. mazowieckim – 36 i woj. podkarpackim 29. Ubiegają się oni o dofinansowanie na zalesienie 549,6 ha. Wnioski takie Biura Powiatowe będą przyjmowały do 31 lipca br. Rolnicy, którzy zalesili grunty rolne w latach 2004-2006 mogą do 15 lipca br. składać w biurach powiatowych wnioski o przyznanie premii pielęgnacyjnej i zalesieniowej. Do 12 czerwca złożono w skali kraju 3311 takich wniosków.

Jest to już trzeci nabór wniosków na „Zalesianie gruntów rolnych oraz gruntów innych niż rolne” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013.

W pierwszym naborze, w 2007 r. przyjmowane były wnioski o przyznanie pomocy na zalesianie tylko w zakresie schematu I „Zalesianie gruntów rolnych”. Biura powiatowe przyjęły wtedy ponad 2670 takich wniosków.

W 2008 r. biura powiatowe przyjmowały wnioski o przyznanie pomocy na zalesianie w zakresie schematu I „Zalesianie gruntów rolnych” oraz schematu II „Zalesianie gruntów innych niż rolne”. Beneficjenci złożyli ponad 2200 wniosków, w tym 400 na zalesianie gruntów innych niż rolne.

Pomoc na zalesianie może uzyskać:

- rolnik, który został wpisany do ewidencji producentów (prowadzonej przez ARiMR), stanowiącej część krajowego systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- grupa rolników (co najmniej 3), których grunty sąsiadują ze sobą, a ich łączna powierzchnia jest nie mniejsza niż 2 ha;
- jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjne gmin, powiatów oraz województw.

Pomoc na zalesianie nie przysługuje do gruntów położonych na obszarach NATURA 2000.

Pomoc na zalesianie w ramach PROW 2007 – 2013 może być przyznana jednemu rolnikowi do powierzchni nie większej niż 20 ha. Agencja może przyznać pomoc na zalesianie gruntów rolnikom, którzy do wniosku o przyznanie pomocy, złożonego w biurze powiatowym, dołączą plan zalesienia opracowany przez nadleśnictwo wraz z innymi wymaganymi dokumentami. Po weryfikacji wniosku, kierownik biura powiatowego ARiMR wyda postanowienie o spełnieniu przez beneficjenta niezbędnych warunków przyznania pomocy na zalesianie lub decyzję o odmowie przyznania pomocy. Po otrzymaniu postanowienia rolnik może rozpocząć prace zalesieniowe, które trzeba wykonać w terminie

określonym w planie zalesienia, jednakże nie później niż w okresie sadzenia przypadającym na wiosnę w roku następującym po roku złożenia wniosku o przyznanie pomocy na zalesianie. W ciągu 7 dni od zakończenia zalesienia, rolnik powinien pisemnie powiadomić o tym nadleśniczego. Wówczas nadleśniczy wyda zaświadczenie o zgodności zalesienia z planem zalesienia. Następnie, w terminie do 20 maja roku, w którym zalesienie wykonano wiosną albo roku następującego po roku, w którym zalesienie wykonano jesienią, rolnik powinien złożyć w biurze powiatowym ARiMR oświadczenie o wykonaniu zalesienia zgodnie z planem zalesienia wraz z zaświadczeniem nadleśniczego. Przyznanie pomocy na zalesianie następuje w drodze decyzji wydanej przez kierownika biura powiatowego. W terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja ta stanie się ostateczna, ARiMR przekazuje środki finansowe na rachunek bankowy wnioskodawcy.

Zgodnie z PROW 2007-2013, premia pielęgnacyjna przysługuje rolnikowi przez 5 lat a premia zalesieniowa przez 15 lat na udane uprawy leśne. W celu otrzymania płatności w kolejnych latach, rolnik zobowiązany jest do składania wniosku o wypłatę pomocy na zalesianie. W związku ze zmianą przepisów, począwszy od 2009 r. wnioski o wypłatę pomocy za grunty rolne i grunty inne niż rolne zalesione w ramach PROW 2007-2013 należało złożyć w podstawowym terminie od 15 marca do 15 maja w biurze powiatowym ARiMR, do którego rolnik składał wcześniej wniosek o przyznanie pomocy na zalesianie. Ponieważ w tym roku 15 marca wypadł w niedzielę, przyjmowanie wniosków rozpoczęło się w poniedziałek 16 marca. Biura Powiatowe ARiMR przyjęły 2238 wniosków o wypłatę w 2009 r. premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej. Ponad 2140 rolników ubiega się o premie za zalesione grunty rolne, a około 90 – za grunty inne niż rolne. Premia pielęgnacyjna i premia zalesieniowa, począwszy od drugiego roku realizacji planu zalesienia, jest wypłacana w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, w którym został złożony wniosek o wypłatę pomocy na zalesianie.

Nie uległ natomiast zmianie termin przyjmowania wniosków kontynuacyjnych od rolników, którzy zalesili grunty rolne w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006. Wnioski o wypłatę premii za zalesione wtedy grunty rolne przyjmowane są w terminie od 1 czerwca do 15 lipca 2009 r. Do 12 czerwca złożono w skali kraju 3311 takich wniosków.

Na realizację płatności rolnikom, którzy zalesili grunty w ramach PROW 2004-2006 oraz PROW 2007-2013, ARiMR przeznaczyła ponad 107,6 mln zł, z tego około 51 mln zł za grunty rolne zalesione w ramach PROW 2004-2006.

15. Płatności bezpośrednie za 2009 rok

9 czerwca upłynął ostateczny termin składania przez rolników wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich za 2009 rok. Do 9 czerwca br. 1,396 mln rolników złożyło wnioski o przyznanie płatności bezpośrednich i jest ich o około 23 tys. mniej niż w zeszłym roku. Najwięcej rolników złożyło wnioski o przyznanie płatności bezpośrednich w woj. mazowieckiego – blisko 211 tys. oraz z woj. lubelskim – 179,7 tys. Natomiast najmniej wniosków wpłynęło do OR w woj. lubuskim – nieco ponad 20 tys. oraz województwach opolskim i zachodniopomorskim nieco ponad 28 tys.

Wnioski o przyznanie płatności obszarowych za 2009 r. złożone po 15 maja, ale nie później niż 9 czerwca obarczone są sankcjami polegającymi na potrąceniu 1% należnych dopłat za każdy roboczy dzień spóźnienia. Takie obniżenie wysokości dopłat będzie naliczone nieco ponad 25 tys. rolników. Nie dotyczy to rolników prowadzących gospodarstwa, w których wystąpiły nadzwyczajne okoliczności lub przypadki działania siły wyższej. Tacy rolnicy nie będą mieli obniżanych kwot płatności (naliczanych sankcji) za złożenia wniosku w dniach od 16 maja do 9 czerwca, pod warunkiem, że na piśmie poinformowali Kierownika

Biura Powiatowego ARiMR o wystąpieniu nadzwyczajnych okoliczności lub wystąpieniu siły wyższej. Powinni taką informację złożyć w terminie dziesięciu dni roboczych od daty ustania tych okoliczności oraz obowiązkowo dołączyć dowody potwierdzające wystąpienie takich zdarzeń.

Do 9 czerwca rolnicy mogli również wprowadzać zmiany do wcześniej złożonych wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich. Ci, którzy wprowadzili takie zmiany do 1 czerwca br. otrzymają naliczone im płatności. Natomiast złożenie zmian do wniosków po tej dacie, ale nie później niż 9 czerwca 2009 r., wiąże się już z sankcjami finansowymi. W takim przypadku wprowadzenie zmian spowoduje zmniejszenie (o 1% za każdy dzień roboczy spóźnienia) kwoty płatności odnoszącej się do powierzchni działek, dla których dokonano zmian lub powierzchni działek dodanych do wniosku.

Zmiany złożone do wniosku o przyznanie danej płatności, (schematu pomocowego) mogły polegać na:

- dodaniu nowych działek ewidencyjnych i rolnych do uprzednio złożonego wniosku o przyznanie tej płatności,
- dokonaniu zmian w dołączonych do wniosku dokumentach (oświadczenia, umowy, deklaracje, z wyłączeniem płatności cukrowej),
- zmianie, w tym zwiększeniu powierzchni zadeklarowanych działek rolnych.

16. Systemy jakości żywności

Największe zainteresowanie otrzymaniem pomocy finansowej z działania „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” wykazują rolnicy i producenci rolni z województwa małopolskiego oraz podkarpackiego. Oddziały Regionalne ARiMR przyjęły tam do 12 czerwca br. odpowiednio 934 wnioski na łączną kwotę wsparcia ponad 4,7 mln zł oraz 823 wnioski na kwotę ponad 4,1 mln zł. W całym kraju rolnicy i producenci rolni złożyli 3518 wniosków, w których ubiegają się o przyznanie pomocy finansowej w wysokości ponad 18,6 mln zł.

Działanie „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” zostało uruchomione 15 kwietnia br., a pula środków przewidziana w całym okresie wdrażania PROW 2007 – 2013 na dofinansowanie udziału rolników w systemach jakości żywności wynosi 100 mln euro. Termin składania wniosków w ramach tego działania upłynie z końcem dnia roboczego następującego po dniu podania do publicznej wiadomości informacji, że zapotrzebowanie na środki finansowe wynikające ze złożonych wniosków osiągnęło co najmniej 110% dostępnych środków finansowych.

Liczba złożonych wniosków oraz kwota o jaką ubiegają się rolnicy w poszczególnych województwach:

Województwo	Liczba złożonych wniosków	Łączna maksymalna prognozowana kwota pomocy [zł]
Dolnośląskie	252	1 301 060,00
Kujawsko - pomorskie	28	235 910,00
Lubelskie	332	2 056 780,00
Lubuskie	38	189 240,00
Łódzkie	43	407 080,00
Małopolskie	934	4 703 940,00
Mazowieckie	133	750 040,00

Opolskie	14	78 490,00
Podkarpackie	823	4 116 080,00
Podlaskie	382	1 911 130,00
Pomorskie	33	208 190,00
Śląskie	54	277 690,00
Świętokrzyskie	49	340 490,00
Warmińsko - mazurskie	217	1 089 430,00
Wielkopolskie	32	229 520,00
Zachodniopomorskie	154	766 920,00
W kraju	3 518	18 661 990,00

Działanie „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” objęte Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jest adresowane do producentów rolnych, wytwarzających produkty przeznaczone do spożycia przez ludzi, bezpośrednio lub po przetworzeniu, w ramach wspólnotowych systemów jakości żywności oraz uznanych, krajowych systemów jakości żywności. Rolnicy korzystający z tego działania mogą ubiegać się m.in. o zwrot, do określonej kwoty, kosztów uzyskiwania certyfikatów i świadectw jakości oraz składek członkowskich wnoszonych na rzecz grupy producentów.

Możliwość skorzystania z 5 - letniej pomocy finansowej przysługuje rolnikom wytwarzającym w ramach wspólnotowych systemów jakości żywności produkty, które są wpisane do rejestru Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności, a także do rejestru Chronionych Nazwy Pochodzenia i Chronionych Oznaczeń Geograficznych oraz produkty rolnictwa ekologicznego. Możliwość skorzystania z takiej pomocy przysługuje również rolnikom, którzy wytwarzają produkty w ramach krajowych, uznanych systemów jakości żywności. Obecnie tym działaniem objęty jest jeden taki system - Integrowanej Produkcji.

Wysokość pomocy jaką może otrzymać rolnik lub producent rolny z działania „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” uzależniona jest od tego, w jakim systemie jakości uczestniczy. Maksymalna kwota rocznej pomocy, jaką można uzyskać wynosi:

3200 zł - w systemach Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności oraz Chronionych Nazw Pochodzenia i Chronionych Oznaczeń Geograficznych.

996 zł - w systemie Rolnictwa ekologicznego

2750 zł - w systemie Integrowanej Produkcji (w tym do 750 zł koszty składki na rzecz grupy producentów oraz zakup publikacji na temat IP i zakup pułapek feromonowych i lepowych).

Można jednocześnie ubiegać się o wsparcie, wypełniając osobne wnioski o pomoc, a potem o płatność, z tytułu uczestniczenia w różnych systemach jakości żywności albo w związku z wytwarzaniem różnych produktów posiadających Gwarantowaną Tradycyjną Specjalność, Chronioną Nazwę Pochodzenia lub Chronione Oznaczenie Geograficzne. Roczna suma uzyskiwanego wsparcia nie może być wyższa niż równowartość 3000 euro na gospodarstwo.

Pomoc może być przeznaczona na zwrot kosztów kontroli, po przeprowadzeniu których wydaje się:

- certyfikaty zgodności lub świadectwa jakości handlowej produktów wytwarzanych w ramach systemów Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności oraz

Chronionych Nazw Pochodzenia i Chronionych Oznaczeń Geograficznych (dotyczy systemów: ChNP-ChOG, GTS);

- certyfikaty zgodności wydane przez upoważnioną jednostkę certyfikującą, potwierdzające, że płody rolne nieprzetworzone oraz produkty z nich powstałe, w tym także zwierzęta oraz produkty i przetwory pochodzenia zwierzęcego, zostały wyprodukowane lub przetworzone zgodnie z rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2092/91 lub certyfikatu, o którym mowa w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli (Dz. Urz. UE L 250 z 18.09.2008, str. 1), w załączniku XII (dotyczy systemu: Rolnictwo ekologiczne);
- certyfikaty poświadczające stosowanie integrowanej produkcji. Do tych kosztów zalicza się także koszty poniesione na uzyskanie zaświadczeń o nieprzekroczeniu w roślinach i produktach roślinnych dopuszczalnych poziomów pozostałości środków ochrony roślin, metali ciężkich, azotanów i innych pierwiastków oraz substancji szkodliwych (dotyczy systemu: IP).

Wsparcie może być przeznaczone także na zwrot kosztów składek poniesionych na rzecz grup producentów, które dostarczają swoim członkom w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o płatność odpowiednich usług wynikających z uczestnictwa w systemach jakości żywności, np. kontroli czy szkoleń. Pomocą może być także objęty zakup specjalistycznych publikacji na temat prowadzenia produkcji integrowanej oraz zakup pułapek feromonowych i lepowych (dotyczy systemu Integrowanej Produkcji).

17. Kontrole

Pracownicy Agencji Restrukturyzacji odwiedzą 16 tysięcy gospodarstw. Oznacza to, że kontroli może się spodziewać co setny rolnik pobierający dopłaty bezpośrednie.

Inspektorzy sprawdzają, czy ziemia utrzymana jest w dobrej kulturze rolnej. Zwracają też uwagę na ochronę środowiska i dzikiego ptactwa. Największe sankcje grożą za umyślne łamanie przepisów. Najwięcej wymogów będzie sprawdzane w programach rolnośrodowiskowych. Beneficjenci ci będą kontrolowani pod względem przestrzegania minimalnych wymogów stosowania nawozów i środków ochrony roślin. W gospodarstwach położonych na obszarach narażonych na działanie azotu będzie też sprawdzane przechowywanie nawozów naturalnych.

Dopiero za miesiąc inspektorzy zaczną sprawdzać gospodarstwa, w których są trwałe użytki zielone. Zgodnie z prawem kontrole mogą potrwać do końca roku.

18. Renty na start

Uzgodnienia są już na ostatniej prostej. Zdaniem resortu rolnictwa za kilka miesięcy ruszy nabór wniosków na renty strukturalne. Do rozdysponowania będzie ponad trzysta milionów euro.

Przekazanie gospodarstwa następcy jak najszybciej jest bardzo ważne, bo młodym rolnikom łatwiej jest sięgać zarówno po unijną pomoc jak i kredyty. Urzędnicy zapewniają, że przyjmowanie wniosków na renty strukturalne powinno się

rozpocząć na początku jesieni. Zmienione zostaną zasady przekazywania ziemi. Program ma służyć przede wszystkim powiększaniu gospodarstw. Nadal będzie można przekazywać co najmniej trzy, a w niektórych województwach jeden hektar ziemi. Nowo powstałe gospodarstwo musi mieć jednak powierzchnię o średniej wojewódzkiej, czyli ponad 10 hektarów. Osoba przejmująca gospodarstwo nie może mieć więcej niż 50 lat musi mieć także odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Gospodarstwo można także przekazać następcy pod warunkiem, że będzie on ubiegał się o premię dla młodych rolników.

19. Program dla młodych rolników

Miało być łatwiej, ale nie będzie. Będzie za to więcej. Resort rolnictwa planuje zmiany w programie dla młodych rolników. Co prawda wymagania zostały właściwie takie same, ale do wzięcia są inne pieniądze.

Każdy kto planuje przejąć lub kupić gospodarstwo może ubiegać się o premię na ułatwienie startu. Trzeba jednak spełnić kilka warunków. Po pierwsze być przed czterdziestką i mieć odpowiednią ilość ziemi. Liczy się średnia powierzchnia gruntów rolnych w województwie lub w kraju. Powierzchnia gospodarstwa nie może być mniejsza, niż średnia gospodarstwa w danym województwie, a jeżeli ta średnia gospodarstwa w województwie jest mniejsza niż średnia powierzchnia gospodarstw w kraju to obowiązuje średnia powierzchnia gospodarstw w kraju. I właśnie to jest najtrudniejsze do spełnienia. Ale wbrew wcześniejszym zapowiedziom poprzeczka nie zostanie obniżona. Młodzi rolnicy będą mogli jednak do powierzchni gospodarstwa wliczyć także grunty dzierżawione. Najważniejsza planowana zmiana w programie dla młodych rolników to zwiększenie kwoty pomocy o 25 tysięcy złotych. Problem w tym, że na wyższe dofinansowanie będą mogli liczyć jedynie ci rolnicy, którzy nie podpisali jeszcze umowy z Agencją Restrukturyzacji. Do tej pory o dotacje dla młodych rolników z funduszy na lata 2007-13 wystąpiło ponad 7 tysięcy osób.

20. Kwoty mleczne

W przyszłym sezonie grożą nam gigantyczne grzywny za przekroczenie kwoty mlecznej. Jest tylko jedna szansa na uniknięcie kar. Ale na to musi wyrazić zgodę Komisja Europejska.

W poprzednim sezonie wręcz otarliśmy się o przekroczenie unijnych limitów. Z danych Agencji Rynku Rolnego wynika, że przyznaną nam przez Brukselę kwotę mleczną wykorzystaliśmy w 99%. Co to oznacza w praktyce? Jeden niewykorzystany procent to 94 miliony kilogramów mleka. Do tego trzeba doliczyć kolejne 94 miliony o które nasza kwota rośnie co roku. Oznacza to, że w sezonie 2009/2010 możemy wyprodukować więcej o około 190 milionów kilogramów. To sporo! Jest tylko jeden problem. Dynamika produkcji przez 4 pierwsze miesiące tego roku wyniosła, aż 160 milionów kilogramów. Tymczasem grzywny jakie przewiduje Unia Europejska za przekroczenie limitów robią wrażenie. Kara podstawowa za ten rok kwotowy to 28 euro za 100 kilogramów mleka. Ale w przypadku przekroczenia kwoty krajowej o 6% rolnik płaci już 150% kary podstawowej. Na dzisiaj jest to około 2 złotych za każdy kilogram wyprodukowany ponad limit. Ale mleczarze mają już pomysł jak uniknąć kar. Ich zdaniem sezon, który kończy się 31 marca 2010 roku powinien być rozliczany w skali Unii Europejskiej, a nie w poszczególnych krajach. Dopiero przekroczenie limitu całej Wspólnoty oznaczałoby kary dla rolników. Polska już raz zapłaciła kary. Wtedy wyniosły one 39 groszy za każdy kilogram wyprodukowany ponad limit.

21. Kontrola jakości żywności

Jakość żywności i jej bezpieczeństwo to dziś – w dobie nieograniczonej wymiany towarowej to bardzo ważne zagadnienia. Skutki wprowadzania na rynek artykułów niezgodnych ze standardami lub niewłaściwie oznakowanych są niekorzystne ekonomicznie dla konkurencji, handlowców i konsumentów.

Takie wyroby mogą również szkodzić zdrowiu konsumentów, kupujących produkty, nie których nie ma informacji o tym, że zawierają np. substancje uczulające. Skąd wziął się problem? Rozwój przetwórstwa spożywczego spowodował ogromną konkurencję na rynku. A ponieważ przy dużej podaży trudniej sprzedać towar wielu przedsiębiorców uciekało się do nieuczciwych praktyk, takich jak fałszowanie żywności, stosowanie zamienników czy substancji zakazanych, zaniżanie wagi i niewłaściwe oznakowanie.

Tylko w 2008 roku Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych przeprowadziła ponad 54 tys. kontroli. Ich wyniki są zatrważające. 9,4% skontrolowanych partii wyrobów posiadało jakość niezgodną z przepisami. A 35% było niewłaściwie oznakowanych. Inspektorzy skierowali 273 wnioski do organów kontroli finansowej o odprowadzenie do budżetu państwa różnych kwot należnych i kar na kwotę ponad 1.5 mln zł. Grzywną ukarano ponad 2400 osób. Kosztami kontroli obciążono przedsiębiorców na sumę 348 tys. zł., skierowano kilkadziesiąt wniosków do sądów grodzkich i kilkanaście do organów ścigania.

Jednak od 18 grudnia 2008 roku obowiązuje znowelizowana ustawa o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych. Jej zapisy są ostrzejsze od poprzednich i pozwalają organom kontrolującym stosować bardziej dokuczliwe sankcje wobec tych producentów, którzy fałszują żywność i zaniżają jej jakość. Chodzi o kary pieniężne i możliwość publikacji nazw wyrobów i nierzetelnych producentów. Dziś kary wynoszą od 500 zł do pięciokrotności korzyści majątkowej, która została lub mogłaby być uzyskana poprzez wprowadzenie do obrotu artykułów o zaniżonej jakości handlowej. A za wprowadzenie artykułów zafałszowanych, gdy ich nazwy są zastrzeżone dla innej grupy (np. gdy stosuje się nazwy takie jak: ser, masło w stosunku do artykułów, które poza składnikami mlecznymi zawierają także składniki roślinne) kary mogą sięgać aż do 10% przychodu osiągniętego przez przedsiębiorcę w poprzednim roku. Wysokie kary pieniężne i konieczność zapłaty za przeprowadzone kontrole, w przypadku wykrycia produktów o niewłaściwej jakości, działają odstrasżająco na fałszerzy żywności. A z drugiej strony, możliwość podawania przez IHARS do publicznej wiadomości informacji o zafałszowanych produktach wpływa korzystnie na świadomość konsumentów, którzy mogą racjonalniej wybierać podczas zakupów - co także umożliwi naturalne wyeliminowanie z rynku nieuczciwych producentów.

VI. INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA

1. Godni Naśladowania

Dnia 18 czerwca 2009 roku odbyła się Konferencja Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego **"20 lat społeczeństwa obywatelskiego"**. Podczas konferencji nastąpiło rozstrzygnięcie VI edycji Konkursu **"Godni Naśladowania"** pod honorowym patronatem

Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego Pana Jacka Protasa. Przewodniczącą Kapituły oceniającej zgłoszone inicjatywy była Monika Hausman-Pniewska.

W kategorii I, do której zgłoszono 17 wniosków, najwyżej oceniono inicjatywę Fundacji Rozwoju Regionalnego Łukta zatytułowaną „Leader + TAK! - Wiemy Też Jak!”. W nagrodę fundacja otrzymała statuetkę i czek na 2 tys. zł. Również Olsztyńskie Towarzystwo „Amazonki” za inicjatywę „Warmińsko-Mazurskie Spartakiady Amazonek” otrzymało czek na 2 tys. zł. Wyróżnienia w I kategorii przyznano Stowarzyszeniu Ekologiczno-Artystycznemu „Ręką Dzieło” oraz Stowarzyszeniu „Nasze Gady”.

W kategorii II pierwsze miejsce i statuetkę „Godni Naśladowania” przyznano Urzędowi Miasta w Ełku za inicjatywę „Konkurs Dużych i Małych Grantów 2008”.

W kategorii III najwyżej oceniona została inicjatywa Federacji Organizacji Socjalnych FOS-a za „Wojewódzki Program na Rzecz Osób Starszych 2009-2013”. Wyróżnienie w tej kategorii przyznano Radzie Organizacji Pozarządowych Powiatu Iławskiego za inicjatywę „Plan pracy ROPPI na lata 2009-2013”.

W IV kategorii statuetkę „Godni Naśladowania” przyznano Stowarzyszeniu Opieki Paliatywno-Hospicyjnej i Długotrwanie Unieruchomionych - „Pomocna Dłoń” z Braniewa za inicjatywę „Uniwersytet III Wieku”. W tej kategorii przyznano także nagrodę rzeczową - aparat fotograficzny dla Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Rejonowy w Giżycku za inicjatywę „Juwalia Emerytów - Piernikalia”.

2. Najlepsze łowisko wędkarskie

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego ogłosił konkurs na najlepsze łowisko wędkarskie w regionie. Nagrody czekają i na właścicieli łowisk, i na głosujących. Kupony konkursowe przyjmowane będą do dnia 10 września 2009 roku do godziny 15.00 w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa.

Cel konkursu to motywacja do rozwoju, uatrakcyjnienia i poprawy jakości usług w zakresie wędkarstwa i rekreacji. Wielotysięczne rzesze aktualnych i potencjalnych wędkarzy odwiedzających nasz region w czasie urlopu do najlepszy nośnik wiarygodnych informacji o atrakcyjności łowisk. Jednocześnie może to być dobry sposób na promocję regionu.

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi na podstawie kuponów konkursowych przesłanych przez wędkarzy, które będą publikowane w lipcu i sierpniu w wydaniu piątkowym „Gazety Olsztyńskiej” i „Dziennika Elbląskiego”. Planuje się je udostępnić także na łowiskach. Wśród osób, które nadesłały kupony konkursowe, zostaną wylosowane trzy równorzędne nagrody rzeczowe w postaci zestawów wędkarskich. Właściciel najlepszego łowiska dostanie 3 tys. zł od Samorządu Województwa, a dwa kolejne wyróżnione odpowiednio 2 tys. zł i 1 tys. zł.

3. Realizacje LSR

12 czerwca 2009 roku w Sali Sesyjnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zostały podpisane umowy o warunkach i sposobie realizacji Lokalnych Strategii Rozwoju między 14-oma Lokalnymi Grupami Działania a Samorządem Województwa. Ze strony Samorządu Województwa umowy podpisali Pan Jacek Protas - Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Pan Jarosław Słoma - Członek Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Było to pierwsze podpisanie umów w Województwie Warmińsko-Mazurskim dla zadań delegowanych do Samorządów Województw w ramach Programu Rozwoju

Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. W spotkaniu wzięło udział 53 osoby, zarówno przedstawiciele LGD, jak również samorządowców z gmin wchodzących w skład 14 LGD.

4. Najlepsza praca magisterska

Samorząd Województwa Warmińsko – Mazurskiego we współpracy z Centrum Rozwoju Obszarów Wiejskich UWM w Olsztynie ogłosił **Konkurs na najlepszą pracę magisterską dotyczącą rolnictwa i obszarów wiejskich w województwie warmińsko - mazurskim**.

Celem konkursu jest promocja rolnictwa i obszarów wiejskich w województwie warmińsko – mazurskim.

W ramach konkursu Kapituła oceni prace magisterskie, prezentujące szczególnie inspirujące i innowacyjne spojrzenie na problematykę rozwoju wsi. Prace prezentujące dorobek kulturowy regionu, opisujące inicjatywy lokalne, dziedzictwo historyczne wsi oraz prace ilustrujące przykład sukcesu w rozwoju wsi województwa warmińsko – mazurskiego.

W konkursie preferowane będą prace nowatorskie, interdyscyplinarne, wykazujące oryginalność w zakresie podjętej problematyki lub metodologii badań, napisane w sposób atrakcyjny dla potencjalnych czytelników.

Spośród zgłoszonych prac Kapituła konkursowa wyłoni wyróżniające się opracowanie. Zwycięzca otrzyma nagrodę pieniężną w wysokości 6 tys. zł. brutto. Nagrodzona praca będzie opublikowana. Termin nadsyłania prac mija 31.07.2009 r.

5. Wizyta we Francji

W związku z zawartym porozumieniem pomiędzy Warmińsko-Mazurskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego a Societe Départementale d'Agriculture i Stowarzyszeniem Côtes d'Armor – Warmia i Mazury, dotyczącym uczestnictwa stron polskiej i francuskiej w targach rolniczych, Departament Côtes d'Armor wystosował zaproszenie na Krajową Wystawę Bydła Mlecznego Holstein Prim, jednocześnie zwracając się z prośbą o uczestnictwo przedstawiciele m.in. z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Wizyta we francuskim departamencie Côtes d'Armor przebiegała w dniach od 26 maja do 3 czerwca br.

Program wizyty polskiej delegacji w departamencie Côtes d'Armor obejmował następujące zakresy tematyczne:

- prezentacja polityki rolnej w departamencie Côtes d'Armor;
- podpisanie umowy współpracy pomiędzy Szkołą Centre De Formation D'Armor w Pommerit Jaudy a Zespołem Szkół Licealnych i Zawodowych w Karolewie;
- wizyty w gospodarstwach hodowlanych;
- udział w Targach Rolniczych „Terralies” oraz Krajowej Wystawie Bydła Rasy Holstein Prim;

Podczas oficjalnego spotkania w Radzie Generalnej pan Joël Olivier – Z-ca dyrektora Departamentu Rolnictwa i Środowiska – dokonał prezentacji polityki rolnej w departamencie Côtes d'Armor.

W następnych dniach pobytu w departamencie Côtes d'Armor delegacja z województwa warmińsko-mazurskiego wizytowała w gospodarstwach rolno-hodowlanych i agroturystycznych. Ponadto delegacji z Polski brali aktywny udział w Targach Rolniczych „Terralies” oraz Krajowej Wystawie Bydła Rasy Holstein Prim. Podczas targów odbywały się spotkania ze specjalistami reprezentującymi Izbę Rolniczą, wyższą uczelnię zawodową, średnią szkołę zawodową. Rozmowy dotyczyły m. in. odnowienia partnerstwa w zakresie współpracy z Warmińsko-Mazurską Izbą Rolniczą i wymiany doświadczeń oraz wiedzy

w zakresie programów nauczania związanych z hodowlą bydła i oceną mleka, jak również wymiany kontaktów celem nawiązania przyszłej współpracy.

Pomiędzy Szkołą Centre De Formation D' Armor w Pommerit Jaudy a Zespołem Szkół Licealnych i Zawodowych w Karolewie została podpisana na okres 3 lat umowa partnerska. Przedmiotem umowy jest m. in. zasada wzajemności dyrektorów, koordynatorów, ekip pedagogicznych, stażystów, grup uczniowskich. Wspomniana w umowie zasada wzajemności dotyczyć ma dziedziny o charakterze kulturalnym, zawodowym, językowym i społecznym, oraz staży zawodowych i wymiany.

Biuletyn opracowano na podstawie danych:

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Agencji Nieruchomości Rolnych,
- Agencji Rynku Rolnego,
- Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa,
- Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
- oraz informacji prasowych.